

Kommunstyrelseförvaltningen

Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar av betänkande Tillgängliga stränder - Ett differentierat strandskydd (SOU 2020:78)

Härnösands kommun har av Miljödepartementet tilldelats möjligheten att lämna synpunkter på betänkande (SOU 2020:78) senast den 3 maj 2021.

Synpunkterna är framtagna förvaltningsövergripande av samhällsförvaltningen och kommunstyrelseförvaltningen i Härnösands kommun.

1. Ta bort strandskydd för mindre sjöar och vattendrag (sid. 180)

Sammanfattning:	
Positiv	Härnösands kommun ställer sig positiva till lagändringen då det anses skapa bättre förutsättningar för utveckling av Härnösand och Västernorrland.
Negativ	Kommer att krävas utökad kompetens och resurser hos kommunerna. Särskilt innan underlag finns att tillgå från respektive Länsstyrelse. Höga naturvärden riskerar att gå förlorade då mindre sjöar och vattendrag ofta innehåller höga naturvärden.

Utökad beskrivning:

Härnösands kommun ställer sig positiva till lagändringen och anser att den kommer att underlätta för framtida utveckling av Härnösand och Västernorrland.

Förändringen ställer dock högre krav på underlag för beslut gällande vattendragens storlek och omfattning. Otillräckliga underlag kommer att kräva fler platsbesök för kommunerna vid handläggning av exempelvis bygglov eller vid framtagande av detaljplaner. En aspekt som särskilt behöver problematiseras är hur kommunerna ska förhålla sig tiden från lagändringen (2022) till dess att respektive Länsstyrelses digitaliseringsarbete ska vara färdigställt (2024).

Härnösands kommun ser även en befintlig brist i att lantmäteriets kartor över vattenområden inte alltid är korrekta i placering eller omfattning vilket i sin tur också kräver platsbesök för kommunerna.

Vattendragens storlek varierar även över tid, vilket kan lämna utrymme för olika tolkningar och osäkerheter som kan skapa varierande resultat och kräva fler resurser.

Mer kompetens och resurser kommer att krävas hos kommunerna då inventeringar behöver påvisa vilka områden som behöver skyddas och strandskyddet återinföras. Exempelvis har inte mindre vattendrag något biotopskydd idag eller är skyddade på annat sätt. Mindre sjöar och vattendrag samt våtmarker innehåller oftast höga naturvärden som kan komma att gå förlorade vid brist på inventeringar.

Förslaget kommer även att innebära att mer ansvar läggs på Länsstyrelserna att tillhandha fullgoda underlag, kompetensutveckling samt tillsynsvägledning till kommunerna. Länsstyrelsens handläggningstider kan komma att utökas kraftigt, vilket i sin tur kan begränsa möjligheten till regionernas och kommunernas utveckling. Härnösands kommun menar därför att utökade ekonomiska och personella resurser ska ges till landets kommuner och Länsstyrelser för att klara de nya kravställningarna, inte bara Naturvårdsverket (detta lyftes även i kommunens yttrande 2009, se även punkt 8 nedan).

2. Strandskyddet ska ej gälla vid anlagda vatten (sid. 189)

Sammanfattning:	
Positiv	Härnösands kommun ställer sig positiva till lagändringen då det anses skapa bättre förutsättningar för utveckling av Härnösand och Västernorrland.
Negativ	Kommer att krävas utökad kompetens och resurser hos kommunerna. Särskilt innan underlag finns att tillgå från respektive Länsstyrelse.

Utökad beskrivning:

Härnösands kommun ställer sig generellt positiv till ändringen, men vissa anlagda vatten kommer ändå att behöva skyddas, exempelvis för bevarandet av den biologiska mångfalden. Detta kommer att kräva naturvärdesinventeringar och klassning av områdena, vilket i sin tur kräver mer resurser av kommunerna och utökade underlag från respektive Länsstyrelse. Se även argumentation kring detta under punkt 1.

3. Enklare att ändra gamla förordningar gällande strandskyddets omfattning (sid. 203)

Sammanfattning:	
Positiv	Ett bra förtydligande och bidrar till bättre förutsättningar för utveckling av Härnösand och Västernorrland.

4. Strandskydd kopplat till äldre planer (sid. 206)

Sammanfattning:	
-----------------	--

Positiv	Ett bra förtydligande och bidrar till bättre förutsättningar för utveckling av Härnösand och Västernorrland.
---------	--

5. Bättre redovisning av strandskyddets omfattning i en integrerad samhällsbyggnadsprocess (sid. 195)

Sammanfattning:	
Positiv	Härnösands kommun ställer sig positiv till ändringen och anser att det samspelar med resterande delar av digitaliseringsarbetet nationellt i samhällsbyggnadsprocessen.
Negativ	Svårigheter att hantera konkreta frågor till specifika sjöar och vattendrag innan en fullgod och kvalitetssäkrad databas finns att tillgå.

Utökad beskrivning:

Se samma resonemang som under punkt 1.

6. Enklare att vidta klimatanpassningsåtgärder (sid. 276)

Sammanfattning:	
Positiv	Härnösands kommun ställer sig positiva till ändringen och tror att det kommer att resultera i fler klimatanpassningsåtgärder vid och kring befintlig bebyggelse.

Utökad beskrivning:

Det är av stor vikt att klimatanpassningsåtgärder ska kunna genomföras inom större geografiska ytor än bara i direkt anslutning till bostadsområden. Detta då många åtgärder av denna typ görs högre upp i vattensystemen för att stoppa upp och minska hastigheten i flödena.

7. Förstärkning av strandskyddet i vissa områden (sid. 265)

Sammanfattning:	
-	Härnösands kommun väljer att inte lämna en synpunkt på denna ändring.

8. Ökad och mer effektiv tillsyn (sid. 281)

Sammanfattning:	
Positiv	Härnösand ställer sig positiv till ändringen.
Negativ	Det krävs ett förtydligande om på vilken nivå som tillsynen ska genomföras på för att skapa likvärdiga förutsättningar för alla kommuner.

Utökad beskrivning:

Ändringen kommer att resultera i en utökad belastning för Länsstyrelsen och kommunerna, vilket kommer att återspeglas på framförallt mindre

kommuner. Mer ekonomiska och personella resurser måste fördelas till Länsstyrelserna och kommunerna, inte enbart Naturvårdsverket. När kommunerna övertog tillsynsrollen 1 juli år 2009 av länsstyrelserna fördelades inga extra resurser till kommunerna. Någon politisk vilja har inte funnits för att utöka resurserna för tillsynen av strandskyddet. Troligtvis beror detta på att tillsynen inte genererar några pengar utan istället kräver mycket resurser i form av tid.

9. Införandet av systemet av landsbygdsområden (LIS 2.0) (sid. 242)

Sammanfattning:	
Positiv	Härnösand ställer sig positiv till ändringen och anser att det är en fördel att det blir en integrerad del av översiktsplanarbetet. Kommuner som redan arbetar och har tagit fram LIS-områden kommer inte ändringen ha så stor inverkan. Viktigt med tidsbegränsning för handläggning.
Negativ	Härnösands kommun ställer sig negativ till att kriterierna för landsbygdsområden motsäger befintliga kriterier för LIS-områden och uppmuntrar bebyggelse på ”oattraktiv” mark. Förändringen kommer innebära stora skillnader mellan kommuner som redan har tagit fram LIS-områden och kommuner som inte har haft resurser att göra det.

Utökad beskrivning:

Härnösand ställer sig positiv till ändringen och anser att det är en fördel att det blir en integrerad del av översiktsplanarbetet. För kommuner som redan har tagit fram LIS-områden kommer inte ändringen ha så stor inverkan.

Förslaget kommer dock att innebära en negativ förändring för mindre kommuner där marknaden styr utvecklingen i större grad vilket innebär att det är svårt att förutspå vilka platser som kan komma att bebyggas. För dessa kommuner måste samhällsplaneringen utpeka lämpliga områden som ger samförläggning fördelar för kommunalservice och förstärkning av befintliga stråk och kommundelscentrum.

Idag har kommunen oftast i sina dispensbeslut använt det särskilda skälet ”Bostadshuset kommer att uppföras i anslutning till befintligt bostadshus”. Det nya förslaget innebär att detta särskilda LIS-skäl tas bort varför Härnösandskommun befarar att det kommer att bli svårare att bevilja strandskyddsdispenser på landsbygden.

Härnösands kommun har som målsättning att utveckla och knyta ihop befintliga stråk och för att sedan bevara andra delar. Förslagets kriterier för landsbygdsområden visar på motsatsen.

För att minimera handläggningstiden hos Länsstyrelserna är det viktigt att införa en tidsgräns, t ex 12 månader som utredningen föreslår. För långa handläggningstider riskerar att viktiga exploitörer och potentiella investerare tappa intresset.

Övriga synpunkter:

Kommunerna och Länsstyrelserna gör idag olika tolkningar när det gäller undantagsreglerna gällande 15/25 och tomtplatsavgränsning. Inom en beslutad tomtplats anser Härnösands kommun det som möjligt att fler lättnader kan rymmas. Exempel klippa gräsmatta och eller att uppföra mindre komplementbyggnader som inte utökar hemfridszonen eller tomtplatsen.

X

Andreas Sjölander
Kommunstyrelsens ordförande